

PRAVLJIČNI DAN S PRAVLJIČNO ŠOLO V MARIBORSKI KNJIŽNICI

V ponedeljek in torek, 24. in 25. oktobra 2005, sta v Dvorani Rotovž na Rotovškem trgu v Mariboru potekala **Pravljlični dan** in **pravljlična šola**. V Mariborski knjižnici postajata že tradicionalni prireditvi, saj so Pravljlični dan letos organizirali že petič po vrsti, pravljlično šolo pa tretjič.

Pravljlična šola je vsako leto namenjena študentkam in študentom, vzgojiteljicam in vzgojiteljem, učiteljicam in učiteljem, knjižničarkam in knjižničarjem »ter vsem tistim, ki nikoli niso nehali verjeti v čar žive besede«, kot so organizatorji lepo zapisali v vabilu.

Pravljlično šolo je vodila **Ljoba Jenče**, priznana slovenska pravljličarka in pevka ljudskih pesmi, raziskovalka in zbirateljica ljudskega pesemskega in pripovednega izročila ter samostojna ustvarjalka na področju kulture. Leta 1994 je organizirala prvi mednarodni simpozij pravljličarjev v Sloveniji in od takrat redno izvaja pravljlične delavnice. Živi v deželi ob Cerkniškem jezeru. V njeni družini ima pravljličarstvo tradicijo, saj je zgodbe pripovedoval že njen stari oče. Petja in pripovedovanja se je učila tako, da je poslušala peti in pripovedovati slovenske ljudske pripovedovalce, ki jih je poiskala na našem podeželju. Umetnosti pripovedovanja in oblikovanja glasu se je učila v Angliji, kjer se je poleg govornih tehnik učila predvsem čutenja narave. Umetnost pripovedovanja tako sloni tudi na opazovanju, na živem stiku z naravo, ko svet narave vpredemo v besede, besede pa v zgodbe. Ljoba Jenče je prepričana, da se s pripovedovanjem pravljic odpiramo duhovnim svetovom. Ker današnji človek v procesu odraščanja razvija predvsem razum, mu pravo bogastvo ostaja skrito, zato na svojih seminarjih predava o mitološki zavesti in otroškem doživljanju

sveta, o temeljnih strukturah in simbolni govorici čudežne pravljice, o domišljiji, ki nas popelje v globino naše notranjosti ter o pomenu žive besede. Na delavnicah uči o tem, kateri so osnovni prijemi za pripovedovanje brez predloge, kakšna naj bi bila osnovna drža pripovedovalke in kako delati s prostorom. Poudarja pomen razmišljanja v podobah in nakazuje poti do ustvarjanja novih pravljličnih zgodb.

V pravljlični šoli je Ljoba Jenče udeleženke vodila po poti umetnosti pripovedovanja pravljic in nam na praktičen način približala proces prebujanja k aktivnemu pripovedovanju. Vajam za oblikovanje glasu, za pravilno držo in gib ter vajam za spodbujanje kreativne imaginacije in razmišljanja v podobah je sledila razčlemba, doživeto branje in živo pripovedovanje pravljice *Žabji kralj ali železni Henrik* Jacoba in Wilhelma Grimma.

»Ljudski spomin še živi in je naša posebna vrednota, le dojeti ga moramo na primeren način. Spomin se zgane, luč zasveti in vemo, kateremu rodu pripadamo. Poklicani smo, da negujemo svojskost znotraj širše evropske skupnosti. Vsak izmed nas je samosvoj, enkratno, enako velja za narod«, meni Ljoba Jenče, zato je pravljlično šolo želela zaključiti z večerno pripovedovalnico, na kateri so najpogumnejše udeleženke šole druga drugi pripovedovale pravljice, ki so jih same izbrale in pripravile prav za ta večer.

Pravljlična šola je bila namenjena vsem, ki se pri svojem delu posvečajo vzgoji otrok, saj pravljice razvijajo otrokova in naša čustva, intuicijo, občudovanje stvarstva in ljubezen do življenja. »S pripovedovanjem pravljic razvijamo jezik, govorne sposobnosti, tenkočutno poslušanje, predvsem pa vzbudimo v človeku notranji imaginativni svet, pri otrocih domišljijo, ki je v odrasli dobi osnova za ustvarjalnost. Poslušalec se z nami odpravi na junakovo pot. Premaguje ovire, opravlja naloge, ki so pravzaprav

naloge duše na poti h končni uresničitvi; predstavlja naš najvišji cilj, poroko med dušo in našim dúhom, ki ju v pravljici simbolizirata princesa in princ. Zaradi notranjega bogastva in duhovnega sporočila se pravljica vse bolj vrača v življenje, saj s svojimi zdravilnimi silami celi prepad med posameznikom in celovitostjo sveta«, pravi Ljoba Jenče.

»Za zdrav osebnostni razvoj otroka je zelo pomembna živa, tudi umetniška beseda. S pripovedovanjem in prebiranjem pravljič, zgodb in poezije v otroku budimo čut za lepoto in za vrednote, ki nas delajo človeške. Pomembno je, da v ranih letih ne zamudimo časa sejanja dobrih besed.« Tako so menili organizatorji iz Mariborske knjižnice in v poročno dvorano na Rotovškem trgu k poslušanju pravljič povabili prince in princeske, kraljeviče in kraljične - osnovnošolske otroke in člane Društva za duševno zdravje Šentlent. **Pravljični dan** so obogatili pripovedovalci pravljič iz različnih krajev Slovenije. Otroci so se najbolj nasmejali Sekumadyju Condeju, ki je zelo živo in na humoren način pripovedoval afriške ljudske pravljice. Nato smo prisluhnili nežnemu in tenkočutnemu pripovedovanju Maje Rauch in občudovali njene majhne, mehke, ročno izdelane polstene lutke. Vesna Radovanovič je otrokom pripovedovala pravljice ob slikanicah, Zdenka Gajser nas je popeljala v svet gozdnih živali, Liljana Klemenčič nas je spomnila na čudovite pravljice Mojce Osojnik, Ljoba Jenče pa je ljudske pravljice pripovedovala ob spremljavi burgundskih citer.

Za zaključek pravljječnega dne nam je Irena Cerar Drašler predstavila še svojo knjigo *Pravljične poti po Sloveniji*, ob kateri smo poslušalke lahko spoznale povezanost pravljice s terenom in njeno uporabnost na pravljjično izletniških potepih po naši deželi.

Pravljični dan s pravljjično šolo smo sklenili z željo po novih študijskih sre-

čanjih, po poglobitvi in širitvi pridobljenega znanja.

Špela Pahor

IZBOR ČLANKOV IZ REVIJ CHILDREN'S LITERATURE IN EDUCATION IN BOOKBIRD ZA LETO 2004

Slikanica *Rose Blanche*, ki jo je zasnoval in ilustriral Roberto Innocenti, besedilo pa v francoščini napisal Švicar Christophe Gallaz, je prvič izšla leta 1985. Slikanica pripoveduje o deklici, ki v bližini svojega rojstnega mesteca v Nemčiji odkrije nacistično koncentracijsko taborišče. Deklica nesebično in po svojih močeh pomaga ujetnikom, konca vojne pa žal ne dočaka. Zgodba ima alegorične razsežnosti, saj dekletce simbolizira nemško protinacistično odporiško gibanje. Slikanica je ob izidu doživela tako negativne kot skrajno pozitivne kritike, prejela pa je tudi nekaj nagrad. Prevedena je bila tudi v več jezikov. Susan Stan v svoji študiji primerja tri prevode *Rose Blanche*. Prvič je bila slikanica prevedena v angleščino in izdana v Združenih državah Amerike. Ta prevod, ki je zvest izvorniku, Susan Stan primerja z nemškim prevodom izpod peresa prevajalca Abrahama Teuterja in pa britanskim tekstom, ki je precej predelana različica originala, napisal pa ga je pisatelj Ian McEwan. S. Stan z natančnimi primerjavami posameznih odlomkov iz prevodov dokazuje, kako se v le teh odražajo kulturne, nacionalne, ideološke in pedagoške problematike neke dežele. Nemški prevajalec Teuter skuša s pomočjo raznih besedilnih sprememb omiliti in zmanjšati krivdo nemškega naroda glede strahot holokavsta in s tem zastopa nacionalne interese. I. McEwan pa je v želji, da bi slikanico približal otrokom, zgodbo potisnil v okvir realistično zgodovinske